

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد، شماره ۲۴۲

مراقبت‌های ویژه در دندانپزشکی

تألیف:

کریسپین اسکالی

پدرو دیز دیوس

ناودیپ کومار

ترجمه:

دکتر عباس جوادزاده بلوری

دانشیار گروه بیماری‌های دهان دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد.

عضو مرکز تحقیقات بیماری‌های دهان، فک و صورت

دکتر آتس سا پاک فطرت

دانشیار گروه بیماری‌های دهان دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

عضو مرکز تحقیقات بیماری‌های دهان، فک و صورت

دکتر حمید عباس‌زاده بیدختی

آسیستان پاتولوژی دهان، فک و صورت دانشکده دندانپزشکی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

اسکالی، کریسپین، ۱۹۴۵ - م. Scully, Crispian	سرشناسه:
مراقبت‌های ویژه در دندانپزشکی / تألیف کریسپین اسکالی، پدرو دیز دیوس، ناودیپ کومار، ترجمه عباس جوادزاده بلوری، آتس سا پاک فطرت، حمید عباس زاده بیدختی.	عنوان و نام پدیدآور:
مشهد: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد، ۱۳۹۱ - ۵۹۸ ص: مصور، نمودار.	مشخصات نشر:
(انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد؛ شماره ۲۴۲).	مشخصات ظاهری:
(ISBN: 978-600-6331-32-4)	فروست:
فیبا.	شابک:
وضعیت فهرست‌نویسی:	وضعیت فهرست‌نویسی:
عنوان اصلی:	یادداشت:
Special Care in Dentistry: Handbook of oral healthcare, 2007.	یادداشت:
واژه‌نامه.	واژه‌نامه:
بیماران -- درمان دندان.	موضوع:
معلولان -- بهداشت دهان و دندان -- دستنامه‌ها.	موضوع:
دیوس، پدرو دیز.	شناسه افزوده:
Dios, Pedro Diz	شناسه افزوده:
کومار، ناودیپ.	شناسه افزوده:
Kumar, Navdeep	شناسه افزوده:
جوادزاده بلوری، عباس، ۱۳۲۹ - ، مترجم.	شناسه افزوده:
پاک فطرت، آتس سا، ۱۳۵۰ - ، مترجم.	شناسه افزوده:
عباس زاده بیدختی، حمید، ۱۳۶۴ - ، مترجم.	شناسه افزوده:
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد.	شناسه افزوده:
۱۳۹۱ ۵۱۵ / ۹ ب / RK ۵۵	رده‌بندی کنگره:
۶ / ۶۱۷	رده‌بندی دیویی:
۱۷۱۴۹۰۱	شماره کتابخانه ملی:

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد، شماره ۲۴۲

مراقبت‌های ویژه در دندانپزشکی

تألیف

کریسپین اسکالی - پدرو دیز دیوس - ناودیپ کومار

ترجمه

دکتر عباس جوادزاده بلوری - دکتر آتس سا پاک فطرت

دکتر حمید عباس زاده بیدختی

وزیری، ۵۹۸ صفحه، ۳۰۰ نسخه، چاپ دوم، پاییز ۱۳۹۱

امور قتی و چاپ: مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد

بها: ۱۸۰۰۰۰ ریال

بسمه تعالی

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد - به عنوان یک نهاد علمی - فرهنگی، چاپ و نشر، کتابهای مورد استفاده استادان و دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی را از وظایف اساسی خود می‌داند و بر آن است تا با انتشار متون مربوط به علوم پزشکی، هم بر اعتبار و اعتلای آنها بیفزاید و هم موجبات دل‌گرمی و شوق و نشاط امر تحقیق را در پی‌جوییهای علمی فراهم آورد.

به یقین چاپ و نشر آثار معتبر علمی، امکان دستیابی اهل تحقیق را به منابع مختلف و گوناگون علمی مورد نیاز به بهترین صورتی میسر و ممکن خواهد ساخت و راه را برای تحقیقات بعدی هموار خواهد کرد.

باید گفته شود که گسترگی فعالیتهای مربوط به نشر، در قلمرو ناشران خصوصی، نه تنها از مسؤولیت مراکز معتبر دانشگاهی، به‌کوشش در این زمینه‌ها با تکیه بر جنبه‌های علمی و فرهنگی موضوع نمی‌گاهد، بلکه به دلایل گوناگون، از جمله لزوم بررسیهای دقیق کارشناسی، ویرایشهای علمی و فنی، و نیز توجه حداکثر به توان مالی مخاطبان آثار، به‌ویژه دانشجویان، ایجاب می‌کند که دانشگاههای دولتی دامنه خدمات خود را با تکیه بر جنبه‌های کیفی، و گاه صرف‌نظر از بازده اقتصادی گسترش دهند.

مسئولان انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد با اشتیاق و اخلاص تمام می‌خواهند تا جدیدترین آثار مربوط به دانشهای پزشکی را به بهترین شیوه فراهم آورند و بکوشند تا آثار منتشر شده با کیفیت مطلوب عرضه گردد. در عین حال انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مترصد دریافت نظرها و انتقادهای به‌جا و سازنده اهل نظر می‌باشد تا از این طریق بتواند بر کمال آثار منتشره خویش بیفزاید.

معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی مشهد با استعانت از الطاف خداوندی امیدوار است که نشر این اثر همانند دیگر آثار انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد با نظارت همه‌جانبه این معاونت، و با تکیه بر ابتکار و کوشش اعضا و کارشناسان دانش‌آموخته خویش و نیز ایجاد ارتباط محکم و پایدار با جامعه پزشکی و دانشجویان پژوهشگر، در جهت ارتقای کیفی و تنوع موضوعات مورد نیاز دانش‌پژوهان رشته‌های علوم پزشکی گامهای مؤثر بردارد تا مورد استفاده دانشجویان و مقبول طبع صاحب‌نظران و دانشگاهیان نکته‌بین قرار بگیرد.

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه مترجمان
۱۳	پیش گفتار
۱۲	فصل اول: مقدمه
۱۷	تعاریف
۲۰	علل ناتوانی (Disability)
۲۰	دسترسی و سوابق حقوقی
۲۱	کاربردهای قانونی در افراد ناتوان
۲۳	فصل دوم: مراقبت سلامت دهان مناسب
۲۳	موانع مراقبت سلامت دهان
۲۵	اهداف
۲۵	افرادی که در انجام مراقبت نقش دارند
۲۵	طرح درمان
۲۹	رضایت‌نامه
۳۲	سلامت دهان در بیماران با ناتوانی
۳۴	ملاحظات کلیدی برای درمان دندانپزشکی
۴۹	فصل سوم: حوزه‌های مشکلات خاص
۴۹	آکرومگالی
۵۲	بیماری آدیسون
۵۶	الکلیسم
۶۴	بیماری آلزایمر
۶۹	سوء مصرف آمفتامین، LSD، و اکستازی
۷۵	آنمی ناشی از کمبود Anemia (Deficiency)

۸۱ANKYLOSING SPONDYLITIS اسپوندیلیت انکیلوزان
۸۴Anxiety اضطراب
۸۷Aortic Valve Disease بیماریهای دریچه آئورت
۸۷Aortic Stenosis تنگی آئورت
	AORTIC REGURGITATION (عدم انقباض لتهای دریچه آئورت با یکدیگر)
۸۹ (INCOMPETENCE)
۹۱ASPLENIA فقدان طحال
۹۴ASTHMA آسم
۹۹ ATTENTION DEFICIT HYPERACTIVITY DISORDER اختلال بیش‌فعالی (با) کمبود توجه
۱۰۳Autism Spectrum Disorder اختلال گستره اوتیسم
۱۰۷ Bed-Bond-Patient بیماران بستری روی تخت
۱۱۰ پیوند مغز استخوان
۱۱۴ سرطان (سر و گردن)
۱۲۱ آریتمی قلبی
۱۳۰ نارسایی قلبی
۱۳۴ فلج مغزی
۱۴۱ بیماران شیمی درمانی
۱۴۸ بیماری کریسمس (هموفیلی B)
۱۵۰ بیماری مزمن انسدادی ریوی (COPD)
۱۵۳ سوء مصرف کوکائین
۱۵۸ بیماری قلبی مادرزادی (CHD)
۱۶۳ بیماری کروئزفلد-جاکوب (CJD)
۱۷۱ بیماری کرون
۱۷۴ سندرم کوشینگ
۱۷۷ فیروز کیتیک
۱۸۰ افسردگی
۱۸۷ دیابت بی‌مزه
۱۸۹ دیابت شیرین
۱۹۶ سندرم داون
۲۰۳ حساسیت دارویی
۲۰۸ اختلالات غذا خوردن
۲۱۳ بیماران سالمند
۲۲۰ مراقبت پایان زندگی

۲۲۳	التهاب پوشش داخلی قلب (اندوکاردیت).....
۲۲۲	صرع.....
۲۴۱	کمبود گلوکز ۶-فسفات دهیدروژناز.....
۲۴۶	نقرس.....
۲۴۹	بیماری پیوند علیه میزبان (GVHD).....
۲۵۴	هموفیلی A.....
۲۶۷	اختلال شنوایی.....
۲۷۱	پیوند قلب.....
۲۷۵	جلوگیری از انعقاد خون به کمک هپارین.....
۲۷۹	هپاتیت (التهاب کبد).....
۲۹۳	سوء مصرف یا مصرف غلط هروین و سایر مخدرها.....
۲۹۹	HIV/ایدز.....
۳۱۰	HUNTINGTON'S CHOREA کوره هانتینگتون.....
۳۱۳	HYDROCEPHALUS هیدروسفالی.....
۳۱۸	HYPERALDOSTERONISM هیپرآلدوسترونیزم.....
۳۲۰	HYPERPARATHYROIDISM هیپرپاراتیروئیدیزم.....
۳۲۴	پرفشاری خون.....
۳۲۹	HYPERTHYROIDISM هیپر تیروئیدیزم.....
۳۳۳	HYPOCHONDRIASIS هیپو کندریازیس.....
۳۳۵	HYPOPARATHYROIDISM هیپوپاراتیروئیدیزم.....
۳۳۹	HYPOPHYBITARISM (DWARFISM) کم کاری غده هیپوفیز (کوتولگی).....
۳۴۱	HYPOTHYROIDISM هیپوتیروئیدیزم (کم کاری غده تیروئید).....
۳۴۵	IMMUNODEFICIENCIES (PRIMARY) نقص های ایمنی (اولیه).....
۳۴۹	IMMUNOSUPPRESSIVE TREATMENT درمان سرکوب کننده ایمنی.....
۳۵۴	بیماریهای عفونی.....
۳۵۹	INHALANT ABUSE سوء مصرف استنشاقی.....
۳۶۳	ISCHAEMIC HEART DISEASE بیماری ناشی از کاهش خونرسانی به قلب.....
۳۷۱	LEARNING IMPAIRMENT اختلال یادگیری.....
۳۷۸	LEUKAEMIAS لوسمی.....
۳۸۴	LIVER CIRRHOSIS سیروز کبدی.....
۳۸۸	LIVER FAILURE نارسایی کبد.....
۳۹۲	LIVER TRANSPLANTATION پیوند کبد.....
۳۹۵	LUNG TRANSPLANTATION پیوند ریه.....

۳۹۷LUPUS ERYTHEMATOSUS	لوپوس اریتماتوز
۴۰۲LYMPHOMAS	لنفوم
۴۰۶MALIGNANT HYPERTHERMIA	هیپرترمی بدخیم
۴۰۸MANIA	مانیا
۴۱۲ABUSE MARIJUANA	اعتیاد به ماری‌جوانا
۴۱۵MITRAL VALVE DISEASE	بیماری دریچه میترال
۴۱۵MITRAL STENOSIS	تنگی میترال
۴۱۶MITRAL PROLAPSE	پرولاپس میترال
۴۱۸MOTOR NEURONE DISEASE	بیماری نورون حرکتی
	MULTIPLE SCLEROSIS (اسکلروزیس منتشر)	مالتیپل اسکلروزیس (اسکلروزیس منتشر)
	(DISSEMINATED SCLEROSIS)	(DISSEMINATED SCLEROSIS)
۴۲۲MUSCULAR DYSTROPHIES	دیستروفی‌های عضلانی
۴۲۶MYASTHENIA GRAVIS	میاستنی گراویس
۴۳۰NEUTROPENIA AND NEUTROPHIL DEFECTS	نوتروپنی و نقایص نوتروفیلی
۴۳۳NICOTINE ABUSE	سوء مصرف نیکوتین
۴۳۸OSTEOARTHRITIS	استئوآرتریت
۴۴۱OSTEOPOROSIS	استئوپوروز
۴۴۸PAGET'S DISEASE	بیماری پازه
۴۵۱PANCREATIC TRANSPLANTATION	پیوند پانکراس
۴۵۳PARALYSES (HEAD AND NECK)	فلج (سر و گردن)
۴۵۳PSEUDOBULBAR PALSY	فلج بولبار یا منسوب به بصل‌النخاع
۴۵۵BELL'S AND OTHER FACIAL PALSIES	فلج بلز و فلج‌های صورتی دیگر
۴۵۶PARKINSONISM	پارکینسون
۴۶۲PHOBIAS	ترس غیرطبیعی (فوبیا)
۴۶۵PORPHYRIAS	پورفیری
۴۷۰PREGNANCY	حامیگی
۴۷۸RADIOTHERAPY PATIENTS	بیماران رادیوتراپی
۴۸۵RENAL DISEASE (CHRONIC RENAL FAILURE; CRF)	بیماری کلیوی (نارسایی کلیوی مزمن)
۴۹۳RENAL TRANSPLANTATION	پیوند کلیه
۴۹۶RHEUMATIC FEVER	تب روماتیسمی
۴۹۹RHEUMATOID ARTHRITIS	آرتریت روماتوئید
۵۰۵RICKETS AND OSTEOMALACIA	ریکتز و استئومالاسی

۵۰۷ SCHIZOPHRENIA شیزوفرنی
۵۱۳ SCLERODERMA اسکرودرما
۵۱۷ سندرم شوگرن
۵۲۰ Spina Bifida مهره دو شاخه
۵۲۴ استروئیدها (کورتیکواستروئیدها)
۵۲۹ سکته مغزی و سایر حوادث عروقی مغزی
۵۲۹ سکته مغزی
۵۳۱ حمله ایسکمیک گذرا (TIA)
۵۳۲ خونریزی تحت شکمی
۵۳۲ خونریزی ساب دورال
۵۳۳ خونریزی خارج از سخت شامه
۵۳۶ ترومبوسیتونی
۵۴۱ بیماران پیوند شده
۵۴۷ صدمه تروماتیک به CNS (مغز و طناب نخاعی)
۵۵۴ Tuberculosis سل
۵۵۹ التهاب روده زخمی شونده (کولیت اولسراتیو)
۵۶۲ بیماران با اختلال بینایی
۵۶۹ بیماری فون ویلراند
۵۷۲ درمان با وافارین
۵۸۱ فصل چهارم: مشکلات اصلی دهان و صورت
۵۸۱ دندان‌ها
۵۸۱ تروما
۵۸۲ سایش دندان‌ها
۵۸۲ پوسیدگی دندان
۵۸۴ اروزیون
۵۸۵ پرپودنشیوم
۵۸۵ بیماری پرپودنتال
۵۸۵ غدد بزاقی
۵۸۵ ریزش بزاق یا بیرون ریختن آب دهان یا بزاق از دهان
۵۸۸ خشکی دهان
۵۹۲ MUCOSAL DISEASE بیماری مخاطی
۵۹۲ مخاط

۵۹۲	گاز گرفتن
۵۹۳	OTHER PROBLEMS سایر مشکلات
۵۹۳	دندان فروجه
۵۹۵	هالیتوزیس یا بوی بد دهان
۵۹۶	رینجینگ (تهوع)

www.ketab.ir

مقدمه مترجمان

با گسترش مداوم دانش و اطلاعات و مفاهیم در حال تغییر در رشته پزشکی و دندانپزشکی جهت ارائه هر چه مطلوبتر خدمات سلامت برای بیماران مشترک پزشکی و دندانپزشکی، آگاهی از پاتوفیزیولوژی شرایط و بیماریهای شایع پزشکی دارای خطرات بالقوه و شناخت مشکلات اصلی آنان و ارتباط سلامت دهان و سلامت عمومی و اصلاحات لازم در درمانهای دندانپزشکی این بیماران ضروری است. ترجمه کتاب حاضر که متعلق به یکی از نویسندگان مطرح و معتبر دنیا در زمینه طب دهان یا بیماریهای دهان می باشد و در ترجمه آن سعی شده است به معادل گذاری های دقیق به جای اصطلاحات فنی انگلیسی هم پرداخته شود، علاوه بر اینکه تکمیل کننده دیگر کتاب های موجود در زمینه انجام درمانهای دندانپزشکی برای بیماران دچار بیماریها، شرایط و وضعیتهای پزشکی دارای خطرات بالقوه می باشد، توانسته است با حداقل حجم و با حداکثر مطالب مفید و لازم، آن هم به تفکیک رشته های تخصصی دندانپزشکی، فهرست کردن مطالب به صورت الفبایی جهت تسهیل در بهره گیری از آن و عناوینی افزون بر دیگر کتب موجود در این زمینه همچون کنترل درد و اضطراب بیماران و ... و تدارکات ویژه صورت گرفته در دیگر کشورها همچون تربیت مراقبین ویژه و مراکز اختصاصی متناسب با ناتوانی بیماران دارای ناتوانی، جایگاه ویژه ای را برای تدابیر درمانی چنین بیمارانی به دست آورد. امید است ترجمه این کتاب بتواند توفیق همکاران را در انجام این فرضیه الهی بیشتر و مطلوبتر نماید.

در پایان بر خود لازم می دانیم تا از زحمات معاونت محترم پژوهشی، ریاست و پرسنل کمیته تحقیقات دانشجویی و انتشارات دانشگاه که زمینه چاپ این اثر را فراهم آورده اند، تقدیر و تشکر نماییم.

دکتر عباس جوادزاده بلوری - دکتر آتس سا پاک فطرت

دکتر حمید عباسزاده بیدختی

www.ketab.ir

پیش گفتار

پیشرفت‌های ۲۰ سال اخیر در زمینه مراقبت‌های پزشکی و اجتماعی امید به زندگی بسیاری از افراد از جمله آنانی که مبتلا به اختلالات تهدیدکننده حیات بودند، را افزایش داده است. به هر حال بسیاری از این افراد آسیب‌پذیر باقی می‌مانند و نیاز به توجهات خاص دارند که اطمینان پیدا کنند تدارک هم مراقبت‌های سلامت عمومی و هم سلامت دهان نیازهای خاص یا ویژه آنها را تامین می‌کند. تخمین زده می‌شود که در انگلستان در حال حاضر حدود ۱۰ میلیون نفر با معلولیت (نا توانی)^۱ زندگی می‌کنند.

این افراد که نیاز به مراقبت‌های خاص دارند شامل افرادی هستند با معلولیت‌های یادگیری یا معلولیت‌های فیزیکی اکتسابی یا تکاملی افرادی با مشکلات پزشکی مثل اختلالات خونی‌ریزی دهنده، افرادی با مشکلات سلامت روان یا فوبیای دندانپزشکی، افرادی که از جامعه طرد شده‌اند مثل بی‌خانمان‌ها، و سالمندان آسیب‌پذیر و محتاج کمک برای انجام کارهایشان. تاثیر بیماری‌های دهان و دندان و فک و صورت در این گروه از بیماران ممکن است قابل توجه باشد و سلامت عمومی، سلامت اجتماعی و کیفیت زندگی را به خطر بیندازد.

به هر حال شواهد نشان می‌دهد که این افراد خطر فزاینده‌ای برای روبرو شدن با بیماری‌های دهان دارند و نیازهای درمانی و پیشگیری بیشتری هم دارند.

علاوه بر این شواهد در حال جمع‌آوری وجود دارند که مشکلات روانی اجتماعی که این افراد ممکن است در نتیجه بیماری‌ها نشان تجربه کنند می‌تواند منجر به بدتر شدن سریعتر هم سلامت عمومی و هم سلامت دهان گردد.

به علاوه ممکن است این مردم به اضطراب یا فوبیای ناشی از روبرو شدن با مراقبت بهداشتی دچار شده و موانع بیشتری ایجاد کنند از این رو مراقبت‌های خاص دندانپزشکی چالش‌های منحصر به فرد و استثنایی دارد، نه تنها از نظر گستره‌ی افرادی که با آن روبرو می‌شوند بلکه همچنین در ارتباط با نیاز برای یک شیوه و راهبرد ابتکاری و دقیقاً متناسب با نیازهای هر فرد.

برای کسب اطمینان از این که این افراد مراقبت‌های سلامت دهان و دندان با استانداردهای بالای مشابه گروه‌های غیر مبتلای جامعه‌شان دریافت می‌کنند، این مهم است که توجه کافی هم نسبت به بهبود

دستیابی و هم متناسب با امکانات و تسهیلات بالینی باشد.

علاوه بر این تاریخچه کامل پزشکی، اجتماعی ضروری هستند و موضوع رضایت ممکن است نیاز باشد که مدنظر قرار گیرد و طرح مراقبت باید بطور مداوم به روز و متناسب و با نیازهای خاص و متغیر فرد باشد.

اگرچه آگاهی فزاینده‌ای از اهمیت سلامت دهان برای افراد با نیازهای خاص و خطرات بالقوه در مداخله عملی وجود دارد، اما در حال حاضر امکانات محدودی در این سرویس‌های سلامت و واحدهای تخصصی دولتی در دسترس می‌باشد.

بسیاری از کارکنان دندانپزشکی خارج از این واحدها تمایلی به پذیرش درمان بیماران با نیازهای خاص ندارند، در حالی که در بعضی موارد انجام این مراقبت‌ها فراتر از حد مهارت و توانایی بسیاری از پزشکان نمی‌باشد، با وجود این اکثر در مورد ارائه درمان برای این افراد به ویژه به خاطر نبود دانش آنها در دخالت معلولیت مورد سوال مضطرب باقی می‌مانند. خوشبختانه اهمیت مراقبت‌های خاص دندانپزشکی در بسیاری کشورها در حال رسیدن به شناخت بیشتری است. به طور مثال مصوبه‌ی امنیت اجتماعی ACT در سال ۲۰۰۴ در الزام ایالات برای ارائه خدمات سلامت دهان برای کودکان، سالمندان، نابینایان و معلولین تحت برنامه‌ی تامین خدمات درمانی نیازمندان اصلاح شد.

علاوه بر این، در حال حاضر در چندین کشور برنامه‌های آموزشی مراقبت‌های خاص برای دندانپزشکان و حرفه‌های تکمیلی دندانپزشکی مجلات خاص ناچیدر واحدهای دانشگاهی و انجمن‌های ملی و بین‌المللی نیز در این زمینه وجود دارند.

سازمان‌های حامی معلولین هم بطور تنگاتنگ برای بهبود ارائه مراقبت‌های سلامت دهان همکاری دارند. (www.disabilitynow.org.uk) و مراکز خاصی نیز در این زمینه در حال آماده شدن هستند (مثل Mun-H-Center در گوئترگ، سوئد)

این کتاب چاره‌جویی کردن نیازهای سلامت دهان بسیاری گروه‌های افراد با ناتوانی را پوشش می‌دهد. مراقبت از افراد با نیازهای خاص به جهت محرومیت اجتماعی (مثل بی‌خانمان‌ها) و یا جنبه‌های مذهبی و نژادی که از مراقبت خارج از محدوده کتاب می‌باشد. هدف اصلی این کتاب به دست دادن خلاصه‌ای از یک راهبرد عملی برای انجام درمان دندانپزشکی بی‌جهت بیماران با نیازهای خاص و مشخص کردن بیمارانی است که باید به کلینیک‌های عمومی و اشتراکی، واحدهای بیمارستانی یا متخصصین معرفی شوند. ما (منظور مولفین کتاب) تلاش نمی‌کنیم این کتاب جامع و گسترده و همه‌جانبه باشد و جزئیات کارهای دندانپزشکی و سایر اعمال ارائه نمی‌شوند، بلکه بیشتر مشکلات اساسی که باید در ارائه مراقبت‌های بهداشتی برای افراد با نیازهای ویژه، در نظر گرفته شوند مطرح می‌شوند. ما با خلاصه‌گویی شروع می‌کنیم، خلاصه‌ی خطوط اصلی جنبه‌های کلی دستیابی، تشخیص ناتوانی، مسائل مربوط به رضایت‌نامه گرفتن، تدابیر رفتاری و تغییرات طرح درمان، در حالی که اذعان داریم که عادی‌سازی و برگرداندن وضعیت طبیعی

مطلوب ماست و این بیماران بایستی به هر طریق ممکن به همان روش بیماران بدون معلولیت و ناتوانی درمان شوند.

سپس شرایط و بیماری‌های متفاوت را به ترتیب حروف الفبا مورد بحث قرار می‌دهیم و برای هر حالت مهمترین ابعاد تدابیر رفتاری و دندانپزشکی عملی (Operative Dentistry) پوشش داده می‌شوند. نهایتاً ما مشکلات اصلی دهان و صورت را که در این گروه از بیماران با آنها روبرو هستیم مشخص می‌نماییم. ما می‌خواهیم این کتاب راه‌های مراقبت همچون: «دستورالعملهایی که توسط انجمن افراد ناتوان و سلامت دهان انگلستان (British society for Disability and oral health) و دفتر تهاتر ملی اطلاعات سلامت دهان (CONHIC) (National Oral Health Information) که یک بخش خدماتی مرکز تحقیقات موسسه ملی دندانی و جمجمه‌ای-صوری (National Institutes of Dental and Craniofacial Research) (<http://www.nohic.nider.nih.gov/index.asp>) می‌باشد» را که تاکنون پایه‌گذاری شده تکمیل و نه جایگزین نماید.

جزئیات بیشتر در مورد ابعاد پزشکی در منابع دیگر قابل دسترس است:

(Scully C, Cawson RA 2004 Medical Problem in dentistry, 5th edition, Elsevier Churchill Livingstone, Edinburg)

جزئیات بیشتر در مورد ضایعات دهانی در کتاب زیر موجود است:

(Scully C 2004 Oral and Maxillofacial medicine, wright, Edinburg), (Scully C, Flint S, Porter SR Moos K 2004 Oral and Macillofacial diseqses 3rd edition, Taylor and Francis, London)

و انواعی از بیماری‌ها که برخورد با آنها خیلی کمتر شایع است در منابع دیگر موجودند:

(www.rarediseqses.org)

ما گمان نمی‌کنیم که همه پاسخ‌ها را داشته باشیم و در این زمینه بخصوص، کاستی شواهد مبتنی بر تحقیقات کارآزمایی بالینی تصادفی کنترل شده وجود دارد. بنابراین اکثر آنچه که تدوین شده است بر پایه میزان کمتری از شواهد است، اما حداقل بر پایه تجربیات سالیان زیادی کار در مراکز مراقبت‌های اولیه و مراکز ارجاع ثانویه و ثالثیه و در واحدهای مراقبت از افرادی است که اسباب‌دار ناتوانی یادگیری تا افرادی که با معلولیت جسمی مثل فلج مغزی و افرادی که مشکلات پزشکی مثل بیماری قلبی، HIV یا هموفیلی سر و کار دارند متفاوت‌اند می‌باشد.

ما اطمینان داریم این کتاب ارزش و اهمیت خود را به همه تیم دندانپزشکی که برای افراد با نیازهای ویژه کار درمانی انجام می‌دهند، و دانشجویان و GP و به کارآموزانی که برای امتحان‌های در سطح دیپلم یا عضویت در مرکز مراقبت‌های خاص دندانپزشکی یا عضویت در مراکز جراحی دندان مطالعه می‌کنند، نشان خواهد داد.

اطلاعات موجود در این کتاب با دقت بازرینی شده‌اند اما نه نویسندگان و نه ناشر می‌توانند مسئولیت قانونی هر گونه خطا یا از قلم‌افتادگی احتمالی را بپذیرند و همچنین مطالب موجود در کتاب را کاملاً تضمین نمایند.

مقادیر داروها همیشه باید قبل از تجویز طبق دستورالعمل، بازبینی شود. مقادیر داروها برای بچه‌ها باید کاهش یابد و در سالمندان و بعضی شرایط در حالات پزشکی ممکن است نیاز به کاهش دارو باشد. موارد عدم تجویز همیشه باید در نظر گرفته شوند و بیماران از هر گونه عوارض جانبی احتمالی آگاه گردند. نویسندگان و منتشران نمی‌توانند مسئول هر گونه خطایی در این کتاب باشند.

کریسپین اسکالی - پدرو دیزدیوس
ناودیا کومار

www.ketab.ir